

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1725. usque ad annum 1728

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1784

VD18 13322648

§. 27. Cardinalis Christiani Augusti Saxo-Citiensis Ducis decessus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67667)

nem perimpense Cæsari commendabat, Sæc. XVIII.
 Eo etiam sine sibi Cæsarei Oratoris A. C. 1725.
 benevolentiam conciliare studuit; brevi
 tamen inter eos officiosæ societatis ne-
 xus intercidebatur; cum enim Franciscus
 foribus Basilicæ ad S. Mariam Majo-
 rem Hispani Regis insignia affigi cu-
 raret, Althanius Cardinalis, utpote
 Cæsaris Legatus totis viribus se op-
 posuit, inde Imperatoris jura violari
 caussatus. Mortuo autem Clemente XI.
 & Innocentio XIII. ad D. Petri Cathe-
 dram evecto hæc lis composita est, &
 Franciscus Benedicto XIII. percharus
 Sabinensem Episcopatum ab eodem ob-
 tinuit, simul titulum S. Cæcilie reti-
 nere permissus, eoquod hanc Ecclesiam
 magnifico sumptu reparatam eximiis
 auxisset ornamentis. Tandem vero
 podagræ doloribus pene consumptus,
 atque ab ipsomet Pontifice precibus,
 fervidisque ad Deum Sanctosque Pa-
 tronos suspiriis, & Apostolica bene-
 dictione probe munitus, die octava
 Januarii sexagenarius decessit, sepul-
 tus in Ecclesia sua titulari ad S. Cæ-
 ciliam.

§. XXVII.

*Cardinalis Christiani Augusti Saxo-
 Citiensis Ducis decessus.*

K 3

Aqua-

Sæc. XVIII.
A. C. 1725.

Lambert.

men. tom. 3.

Coulin. Rom.

Sauct. p. 43.

Vit. Card.

t. I. p. 331.

Aquavivam pari fato sequebatur Christianus Augustus Citii in Saxonia (*) Parentibus Mauritio Saxonix Duce & Dorothea Saxo - Vinariensi An. 1666. die nona Decembris natus. Horum singulari cura juvenis hic Princeps liberaliter educatus, idoneis vitæ morumque Magistris traditur, a quibus non minus bene vivere, quam ornate loqui didicit, idque studio atque exercitatione assecutus est, ut jam adolescens latina, Gallica, & Italica lingua haud imperite uteretur: Ita cum ad virtutum artiumque, quæ tanti Principis dignitatem exornarent, perfectionem magis magisque identidem contenderet, id unice dolendum erat, quod Lutheri erroribus ab ipsis incunabulis imbutus esset, non tam voluntatis pravitate, quam natalium vitio & culpa Parentum, qui puerum in nova secta institui, solertius curabant. Nonum ætatis annum Christianus attigerat, cum Matrem suam insperato morbo oppressam, & annum decimum quintum ingressus Mauritium Parentem suum amitteret. Jam tunc inter paternos parietes hæere generosum tædebat Principem, ad altiora indole illum pertrahente, bellicasque nescio

quas

(*) Sachsen Zeitg.

quas spes ac glorias eminus ostentante: **Sæc. XVIII.**
 Igitur Joannem Georgium III. Saxoniae **A. C. 1725.**
 Electorem secutus, ad Rhenum, ubi
 tum bellum fervebat, concessit, ac mi-
 litaribus disciplinis probe instructus in-
 defessi laboris, animique ad quævis
 pericula imperterriti argumenta dedit.
 Ut vero ingenio, ac pietatis studio ne-
 mini cesserat, ita in armis diutius tra-
 ctandis animæ periculum, & in sua
 secta errorem brevi agnovit; relicto
 igitur baltheo sacræ militiæ nomen, &
 suavissimo Ecclesiæ Catholicæ jugo cer-
 vicem subdere statuit. Eo fine Pari-
 sios contendit, ibidemque sacri Codi-
 cis, sanctorumque Patrum lectioni assi-
 due insistens, ejuratis Lutheri errori-
 bus, in quibus natus & juxta Paren-
 tum institutionem educatus erat, fidem
 Catholicam mirifico animi Zelo am-
 plexatus est, primus inter Saxoniae
 Principes, qui ad Romanæ Ecclesiæ
 gremium feliciter reversi sunt. Pau-
 lopost Parisiis Romam profectus habi-
 tum Clericalem induit. Vix calamo
 exprimi potest solatium, gaudiumque,
 quo Innocentius XII. Pontifex Christia-
 num nobilissimum Catholicæ Ecclesiæ
 membrum expansis protinus ulnis am-
 plexatus est, maximis in eum digni-
 tatibus cumulatissime congestis. Non
 minus hujus Principis reconciliatio

Sæc. XVIII. grata accidit Leopoldo Imperatori, qui
A. C. 1725. Juvenem studio Religionis & morum
 integritate inclytum omnibus benevo-
 lentiae officiis largiter prosequabatur,
 cumque Christianus ex Clementis XI.
 munificentia indultum recepisset, vi-
 cujus ad quasvis dignitates Ecclesiasti-
 cas in Germania obtinendas habilis
 redderetur, die secunda Maij An. 1694.
 Roma profectus, Coloniensem, Mona-
 steriensem, Salisburgensem & Eista-
 diensem Canonicatus aliis post alia
 temporibus obtinuit. Sequenti autem
 anno Metropolitana Coloniensis Ecclesia
 illum in summum Præpositum coopta-
 vit, ubi etiam die decima nona Maij
 Neo-Mystra rem Divinam solemnè pom-
 pa peregit. Inde vero Viennam ap-
 pulsus, mortuo Jaurinensi Episcopo a
 Leopoldo Cæsare ad hanc Ecclesiam
 nominabatur, ubi etiam vigilantissimi
 Pastoris partes omnes implevit, restau-
 ratisque primum Templis, dein Cleri
 populique mores verbo & exemplo ad
 meliorem frugem deduxit, ac denique
 fidem Catholicam indefesso studio latius
 propagavit. Postquam vero Diæcesin
 suam tam paterna sollicitudine rexerat,
 vel maxime suorum & domesticorum
 curam habere cæpit. Nec suo Zelo
 optatus deerat successus; suis enim
 monitis, propositisque rationum mo-
 mentis

mentis tantum effecerat, ut Frideri-
 cum Augustum Saxoniae Electorem ac
 postea Poloniae Regem pariter ad eju-
 randam Lutheri sectam induceret, nil-
 que eorum praetermitteret, ut ejus
 quoque Filius in vera fide instituere-
 tur: Sacris hisce spoliis dives e Po-
 lonia in Saxoniam reversus, necnon
 supremi Cancellarii munere auctus,
 Joannem Georgium Weiffenfelsæ Du-
 cem nomine Electoris Saxonici Lipsiæ
 a Tutorum potestate exemit, ac Re-
 gimini aptum declaravit: Tot merito-
 rum fama illustris Leopoldo Cæsari ab
 intimis consiliis, & post Collonizii obi-
 tum Archiepiscopus Strigoniensis, Pri-
 mas, & Hungariae Cancellarius nomi-
 nabatur, haud poenitendo ejus selectu;
 Imperator enim perspecta hujus Præ-
 sulis prudentia, raraque in animis con-
 cilandis dexteritate Archiepiscopum
 Coloniam ablegavit, ut Electorem a
 Gallorum partibus abstraheret, & Ca-
 nonicos in Electoris gratiam revoca-
 ret: Obstitit tamen hisce conatibus per-
 tinacia Coloniensis Archipræsulis, qui
 datis ad Cæsarem literis Christianum
 de collusionione cum Canonicis, & nescio
 quibus aliis de culpis immerito incusa-
 bat, tantosque concitabat motus, ut
 parum abesset, quin a Gallico Excur-
 sore La Croix captus hostibus tradere-
 tur:

Sæc. XVIII.
 A. C. 1725.

Sæc. XVIII.

A. C. 1725.

tur: Erat tamen dignissimi hujus Præfulis probitas magis perspecta æquissimo Imperatori Josepho I. qui eidem plenam concessit potestatem, ut Cæsaris nomine fidelitatis homagium a Colonienfibus exciperet, quo munere functus a Clemente XI. Papa Romana Purpura primus omnium e Saxonum Ducibus honoratus est, obtenta etiam facultate, ut Jaurinensem Episcopatum per decem annos unacum Strigoniensi Archiepiscopatu retinere posset. Nec vicissim tot beneficiorum immemor Christianus, totum se pro Sedis Apostolicæ obsequio devovit, cumque sub idem ferme tempus Imperator Josephus occasione primarum precum cum Papa collideretur, Christianus Cardinalis nulli pepercit labori, ut hæc res feliciter componeretur: Nec suo conatui ablusit eventus; Clemens enim hujus Cardinalis rationibus potissimum persuasus, post Caroli VI. Imperatoris inaugurationem huic controversiæ finem imposuit, die decima tertia Martii Anno 1714. ad Capitula Ecclesiarum Cathedralium & Collegiatarum datis hisce literis:

Dilecti

*Dilecti Filii, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.*Sæc. XVIII.
A. C. 1725.

„Cum jam Benedicente Domino difficultates illæ, propter quas dudum imperiales preces, quas primarias vocant, minime admittendas esse ediximus, sublatae prorsus remanserint, nullumque propterea Charissimo in Christo Filio Nostro Carolo Romanorum Regi in Imperatorem Electo Pontificiæ benevolentiae argumentum deesse voluerimus, ut totum, Dilecti Filii, vobis nunc notum, & perspetum esse æquum ducimus, simul vos admonere, ut eas preces, quas de cætero a dicto Carolo Rege sive vobis sive aliis quibusvis Collatoribus, seu collatricibus quorumcumque Beneficiorum Ecclesiasticorum per Sacrum Romanum Imperium ubilibet existentium pro beneficiorum hujusmodi, cum primum illa vacaverint, collatione servatis tamen restrictionibus, & exceptionibus solitis facienda porrigi, seu exhiberi contigerit, omnino recipiendas, atque admittendas esse noscatis.

„Præterea, cum nobis innotuerit, etiam clarissimæ memoriæ Josepho, dum vixit, eorundem Romanorum
„Regi

Sæc. XVIII

A. C. 1725

„Regi in Imperatorem Electo prædicti
 „Caroli Regis Germano Fratri animum
 „non defuisse ad rem totam explendam,
 „nisi immaturus illius obitus cuncta
 „turbasset, adeoque per ipsum non
 „stetisse, quo minus eædem difficulta-
 „tes pœnitus tollerentur; quemadmo-
 „dum ex authenticis ad nos a latis do-
 „cumentis liquido constat: idcirco e-
 „tiam similes primarias preces ab eo-
 „dem Josepho Rege, dum viveret, ex-
 „peditas, quæ vobis hæctenus exhi-
 „bitæ fuerunt, seu imposterum exhi-
 „bebuntur, suum integrum ac plenum
 „effectum habere non abnuimus: citra
 „illorum præjudicium, quos in posses-
 „sione Beneficiorum sive a Nobis, sive
 „a quibusvis Ordinariis collatoribus,
 „seu collatricibus collatorum, exclusis
 „prorsus & nullatenus ad illam admif-
 „sis iis, in quorum favorem Preces
 „prædictæ pro eisdem Beneficiis a me-
 „morato Josepho Rege expeditæ fue-
 „runt, reperiri contigerit, quibus ta-
 „men, sicut præmittitur exclusis, Be-
 „neficia primo vacatura conferri debe-
 „bunt. Hæc dum vobis Dilecti Filii,
 „significamus, minime veremur, quin
 „illa pro filiali vestro in Nos studio
 „debitæ executioni demandatari sitis,
 „vobisque interim cœlestium charisma-
 „tum incrementa ex animo a Deo pre-
 „camur,

Sæc. XVIII.
A. C. 1725.

„camur, ac perpetuum paternæ cha-
 „ritatis nostræ pignus Apostolicam Be-
 „nedictionem peramanter impertimur;
 „volumus autem, ut præsentium lite-
 „rarum transumptis seu exemplis e-
 „tiam impressis manu alicujus Notarii
 „publici subscriptis, & sigillo Personæ
 „in Ecclesiastica dignitate constitutæ
 „munitis eadem prorsus fides in judi-
 „cio, & extra illud habeatur, quæ
 „haberetur, ipsis præsentibus si fuerint
 „exhibitæ, vel ostensæ.,

Interim vero Cardinalis Viennam
 delatus, Anno 1708, die vigesima ter-
 tia Aprilis auspiciatissimis nuptiis inter
 Carolum III. Hispaniæ Regem & Eli-
 sabetham Christinam Guelferbytanam
 Principem contractis bene precabatur;
 fors etiam ei accidit, ut sequenti die
 Mariam Josepham Imperatoris Filiam,
 postea Poloniæ Reginam sacro Chrys-
 mate perungeret, ac denique solemni-
 bus sponalibus Mariam Annam Au-
 striacam Joanni I. Lusitaniæ Regi, Jo-
 sepho Imperatore pronubum agente,
 die nona Julii Viennæ jungeret. Per-
 actis hæc solemniis Posonium ad Re-
 gni comitia contendit, ubi pro tuenda
 fide Catholica sese ceu aheneum mu-
 rum Protestantium insultibus objecta-
 bat, motusque intestinos sedare nite-
 batur: Inde Dresdam venit, ac in
 Regio

Sæc. XVIII.

A. C. 1725.Capitulum

Regio Sacello non minori pompa, quam pietate sacras obibat functiones, & feliciter composita, quæ inter Poloniæ Regem, ejusque Fratrem exorta erat, contentione, Viennam reversus est, ubi die 22. Maij 1712. Carolo Imperatori Regium Hungariæ diadema imposuit, altero autem anno Augustissimam Imperatricem eodem in Hungariæ solio ritu solemniter collocavit. Exeunte demum eodem anno, cum præmatura morte Fridericus Henricus Dux ejus Frater natus minimus, eriperetur, relicto Filio Mauritio Adolpho tum nonnisi undecim annos nato, Cardinalis, ut tenerum hunc furculum ex horrida errorum labyrintho, ad salvificam Catholicæ veritatis semitam reduceret, in primis curis habebat: Eo fine consultatione crebra cum Citiensi Duce ejus Fratrem natum majorem desuper habita, doctissimum Virum Röderum unacum P. Francisco Henrico Schmelzer tanquam Consiliarios ad Citiensem Aulam ablegavit, tam prospero successu, ut primo Dux in Doxanensi Præmonstratensium Monasterio in Bohemia, & postea ejus Nepos Mauritius Adolphus Marienthalii relicto Lutheri signis ad Catholica castra transferent. Eodem Anno 1716. die prima Octobris Eminentissimus Purpuratus ad

ad comitia Ratisbonensia Cæsaris Plenipotentiarius ablegatur, qualem autem se in hoc munere alea pleno gesserit, publica Imperii monumenta loquuntur; ea enim, qua præditus erat, morum comitate, oris Majestate & prudentia, in omnium animos sese facile insinuabat, atque inter discordantes sæpe opiniones pacem & concordiam ita procurabat, ut Ecclesiæ ac Imperii juribus nil decederet, nec ullum Catholicæ Religioni inferretur damnum: Non tamen propterea odium declinare poterat quorundam ex Protestantibus, qui, cum in moribus & agendi ratione, quod fugillarent, nil haberent, ipsum nomen criminabantur, haud tolerantés, ut se, qualis tamen erat, Cardinalem *S. Romanæ Ecclesiæ* in Imperii decretis subscriberet: huic quidem nodo quamvis cuneum invenisset Eminentissimi Cardinalis moderatio, Protestantes tamen utpote qui ad sua postulata Catholicos semper pronos exoptare, his véro antiqua sua jura invidere solent, identidem importunis querelis suis huic Purpurato obstrepebant, eo temeritatis etiam prolapsi, ut die 13. Junii 1721. a Cæsare postularent, ne Virum Ecclesiastica dignitate conspicuum deinceps Imperialis Cameræ judicio præficeret,

Sæc. XVIII.
A. C. 1725.

Sæc. XVIII.

A. C. 175.

ficeret, quod tamen ab æquissimo Imperatore obtinere, haud poterant. Paulus post Christianus meritis plenus, & viribus assiduo labore confectus, in gravem incidit morbum, quo indies aucto, die vigesima tertia Augusti Ratisbonæ anno ætatis quinquagesimo nono pie in Domino obiit. Cadaver ejus Strigonium die vigesima tertia Septembris translatum ibidem in Ecclesia Cathedrali honorifice sepultum quiescit. Scripsit hæredem omnium suorum bonorum Principem Neostadiensem, qui tamen potissimam eorum partem in Monasteria, & defuncti famulos erogavit. Ceterum hic Cardinalis Princeps erat vix ulli nostro ævo sapientia, rerumque agendarum dexteritate ac solertia secundus, clarissimo virtutum splendore insignis, facilis alloquio, gratus aspectu, in verbis oppido gravis, in operibus efficax, & Religionis Zelo eminens. Habuit in Plenipotentiarum officio Successorem Frobenium Principem de Fürstenberg, in Archiepiscopatu Strigonienensi Comitem Emericum Esterhassium, & in Jaurinensi Episcopatu Comitem de Sinzendorff.

§. XXVIII.